

ZAKON O INŠPEKCIJI DELA

V **Uradnem listu RS**, številka **19/14** je objavljen **nov Zakon o inšpekciji dela** (v nadaljevanju: ZID-1).

ZID-1 ureja:

- pristojnost Inšpektorata Republike Slovenije za delo (v nadaljnjem besedilu: inšpektorat),
- pooblastila in pogoje za inšpektorja,
- naloge in pogoje za strokovnega pomočnika,
- postopek inšpekcijskega nadzora,
- inšpekcijske ukrepe in
- druga vprašanja, povezana z inšpekcijskim nadzorom.

Inšpektorat **opravlja naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem zakonov, drugih predpisov, kolektivnih pogodb in splošnih aktov** z naslednjih področij, če ni z zakonom drugače določeno:

- varnosti in zdravja pri delu,
- delovnih razmerij,
- minimalne plače,
- trga dela in zaposlovanja,
- dela in zaposlovanja tujcev,
- sodelovanja delavcev pri upravljanju in
- stavk.

Inšpektorat opravlja tudi inšpekcijski nadzor nad izvajanjem drugih zakonov in predpisov, če ti tako določajo.

Pomembna je določba zakona na podlagi katere je **naloga inšpektorata tudi strokovna pomoč delodajalcem in delavcem** v zvezi z izvajanjem zakonov in drugih predpisov, kolektivnih pogodb in splošnih aktov iz svoje pristojnosti.

Inšpektor ima poleg pooblastil iz zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor, pri opravljanju inšpekcijskega nadzora **pravico naročiti neodvisen odvzem vzorcev ali meritve** v času, v delovnem prostoru ali v delovnem okolju, ki ga določi sam.

Inšpektor lahko **za največ 15 dni zaseže dokumentacijo**, ki jo potrebuje za ugotavljanje resničnega stanja v obravnavani zadevi, če meni, da so očitno kršene pravice delavca oziroma, da obstaja sum prekrška ali hujših kršitev zakonov, drugih predpisov, kolektivnih pogodb oziroma splošnih aktov, za nadzor nad izvajanjem katerih je pristojen inšpektorat. O zasegu dokumentacije inšpektor **izda zavezancu potrdilo**, iz katerega mora biti razvidno, katera dokumentacija je bila zasežena.

ZID-1 **uvaja tudi strokovnega pomočnika**. Strokovni pomočnik je uradna oseba, zaposlena v inšpekciji, ki nudi strokovno ter sprejema vloge in druge pobude za začetek postopka. Strokovni pomočnik lahko opravlja tudi posamezna procesna dejanja v inšpekcijskem postopku pred izdajo odločbe, vendar le v skladu z usmeritvami in pod nadzorom inšpektorja, ki vodi postopek. Strokovni pomočnik se pri opravljanju posameznih procesnih dejanj izkazuje s pooblastilom glavnega inšpektorja.

Zavezanec v skladu s tem zakonom je fizična ali pravna oseba ali drug subjekt, ki je dolžan ravnati v skladu s predpisi, za nadzor nad izvajanjem katerih je pristojen inšpektorat, in pri katerem se uvede inšpekcijski postopek.

Po opravljenem inšpekcijskem nadzoru ima inšpektor pravico in dolžnost z **odločbo zavezancu odrediti**, da z dejanjem, opustitvijo dejanja oziroma z aktom, v roku, ki ga določi inšpektor, zagotovi izvajanje zakonov, drugih predpisov, kolektivnih pogodb ter splošnih aktov iz svoje pristojnosti. Zoper odločbo je dovoljena **pritožba v 15 dneh od njene vročitve. Pritožba ne zadrži izvršitve odločbe. Zavezanec** mora inšpektorju **poročati o izvršitvi odločbe v osmih dneh po poteku posameznega roka za njeno izvršitev.**

Inšpektor lahko z **odločbo prepove zavezancu opravljanje dela delavcev** ali delovnega procesa oziroma **uporabo sredstev** za delo do odprave nepravilnosti, če pri inšpekcijskem nadzoru ugotovi, da:

- delodajalec ni zagotovil brezhibnosti sredstev za delo in ustreznega delovnega okolja in delovnega procesa, kakor tudi njihove sprotne prilagoditve ob vsaki spremembi v delovnem procesu;
- zaradi sredstev za delo, delovnega postopka, delovnega okolja ali nezavarovanega območja grozi nevarnost za nezgodo delavcev;
- delodajalec delavcev ni usposobil za varno in zdravo delo;
- mu je zavezanec ali odgovorna oseba zavezanca onemogočila inšpekcijski pregled.

Zavezanec lahko od inšpektorja zahteva odložitev izvršitve odločbe, če verjetno izkaže, da bi mu z izvršitvijo nastala težko popravljiva škoda, odložitev pa ne nasprotuje javni koristi in tudi ni nevarnosti, da bi zaradi odložitve izvršitve nastala nepopravljiva škoda. Zahtevi se priložijo ustrezna dokazila. O zahtevi inšpektor izda odločbo najpozneje v petih dneh od prejema zahteve. Zoper odločbo iz prejšnjega odstavka je dovoljena pritožba v 15 dneh od njene vročitve.

Posebej opozarjamo na višino glob, ki za pravne osebe, samostojne podjetnike posameznike oziroma posameznike, ki samostojno opravljajo dejavnost za posamezne primere znašajo v razponu tudi od 4.500 do 20.000 eurov.

POMEMBNO!

- Zakon je **začel veljati 1. aprila 2014.**
- **Postopki**, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se **končajo po določbah ZID-1.**
- Z dnem uveljavitve ZID-1 preneha veljati Zakon o inšpekciji dela (UL RS, št. 38/94, 32/97, 36/00).